

Forarbeid

Felles driv

Bo- og arbeidskollektiv for ungdom

Daniel Evensen
Andreas Magerøy

Forarbeid til en masteroppgave i arkitektur
Veileder: Fredrik Lund

Fakultet for arkitektur og billedkunst
NTNU 2016

Forarbeid

Felles driv

Bo- og arbeidskollektiv for ungdom

Daniel Evensen
Andreas Magerøy

Innhold

Abstrakt 4

Tema

Bakgrunn 8

Utfordring 10

En mulighet? 12

Oppgaven

Oppgavebeskrivelse 24

Målsetning 26

Profil 28

Sted 30

Abstrakt

1 av 3 fullfører av ulike årsaker ikke vgs iløpet av 5 år. Oppfølgingstjenesten jobber for å gi disse ungdomene et tilbud om jobb eller andre kompetansefremmende tiltak. Vi vil undersøke hvordan et bokollektiv knyttet til en bedrift kan være et attraktivt og spennende supplement til dagens tilbud. I vårt tilfelle har vi valgt å prosjektere et kollektiv for 10 ungdommer i tilknytning til et overnattingssted som de skal drifte. Som en del av overnattingsstedet er det også en kafeteria og et båtverksted.

T e m a

Ungdom og uddanning

Bakgrunn

I Norge har det i lang tid vært en utfordring at ungdommer faller fra i videregående opplæring. Uten fagbrev eller studiekompetanse stiller disse ungdommene svakt når de søker seg inn på arbeidsmarkedet.

Forskning viser at nesten 1 av 3 elever ikke fullfører videregående skole i løpet av 5 år (Utdanningsdirektoratet, gjennomføringsbarometeret)

Vi har stilt oss spørsmålet om arkitektur kan spille en rolle for ungdommer i denne situasjonen.

En av tre fullfører ikke

30 prosent av unge fullfører ikke videregående utdanning. Ungdom som faller ut av skole og utdanning har betydelig økt risiko for å bli uføretrygdet og havne utenfor arbeidslivet allerede før det har begynt.

I 2011 sto i underkant av syv prosent i aldersgruppen 16–30 år uten arbeid og hadde heller ikke fullført videregående opplæring.

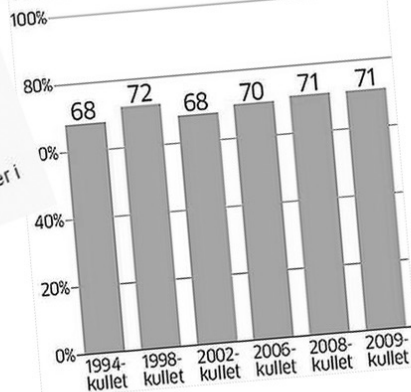
Ny GIV er et treårig prosjekt som har som mål å få flere ungdommer til å fullføre og bestå videregående opplæring.

Den rødgrønne regjeringen hadde som mål at andelen som fullfører videregående innen fem år skal være oppe i 75 prosent.

Tall fra de siste kullene som har hatt fem år på seg til å fullføre videregående, viser at andelen som fullfører synker i stedet for å vokse.

Gjennomføring i videregående skole

Andel av elevene og lærlingene som startet i videregående opplæring og som hadde fullført og bestått fem år senere.

Utfordring

Vi tok et møte med Inger Jorunn Åsbø, Gunvor Thomassen og Randi Nordgaard Hermstad som alle jobber med videregående opplæring i Sør-Trøndelag fylkeskommune. En del av arbeidet omfatter oppfølgingstjenesten som har ansvaret for å tilby et alternativ til elever som er i ferd med eller har hoppet av videregående opplæring. De kunne fortelle at det er rundt 1000 ungdommer registrert i systemet til en hver tid i Sør-Trøndelag. Denne gruppen er sammensatt og oppfølgingstjenesten jobber med å gi et tilbud tilpasset hver enkelt. De samarbeider med NAV, næringsliv og skoler for å finne praksisplass, arbeid eller annen alternativ opplæring til ungdommene. Det er viktig å finne noe som motiverer og på denne måten unngå at eleven blir sittende hjemme. Så lenge ungdommene har et tilbud og ikke blir passive, kommer de aller fleste seg i fast arbeid over tid.

Oppfølgingstjenesten i Sør-Trøndelag trenger flere bedrifter hvor disse ungdommene kan jobbe og få arbeidserfaring. Vi fikk også høre at forhold utenfor skolen ser ut til å være en like viktig faktor for frafall, som forhold ved selve skolegangen. Et godt sosialt fellesskap på og utenfor skolen kan for mange være avgjørende for om de har motivasjon til å fortsette et utdanningsforløp.

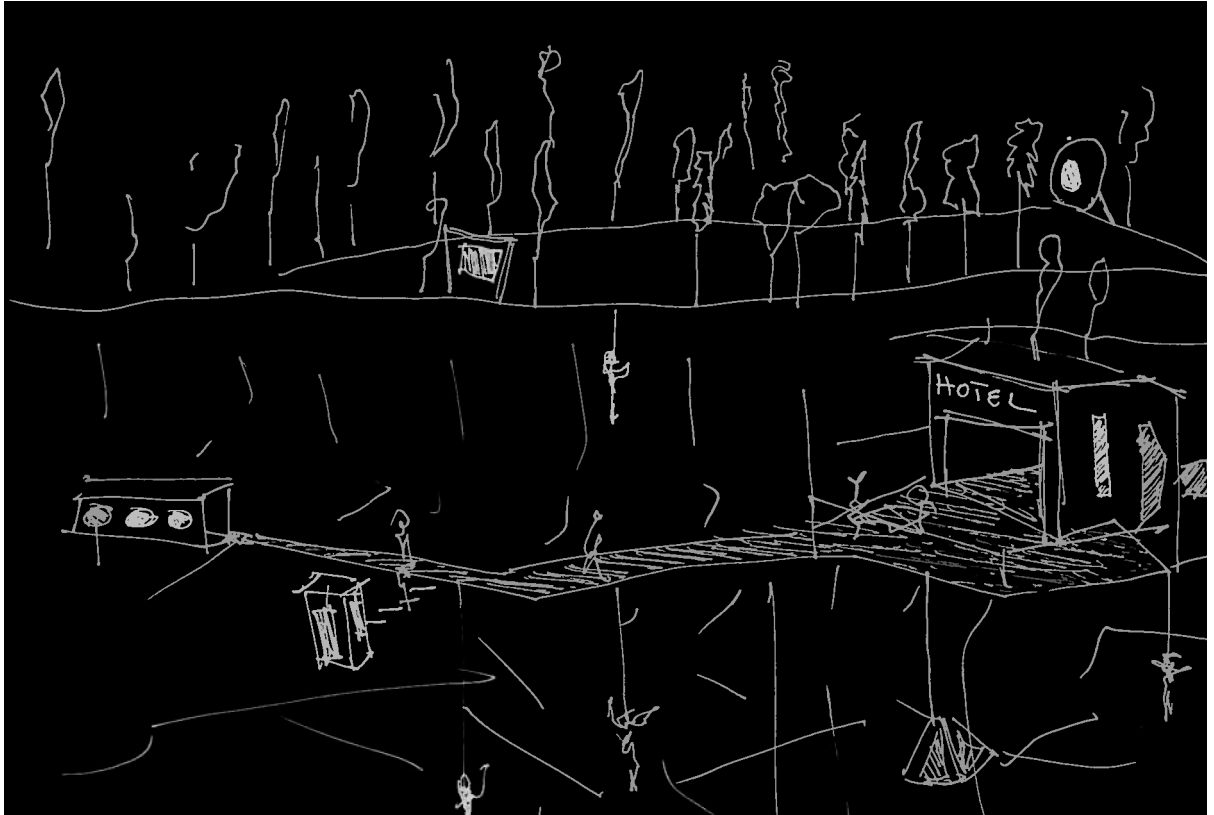
Hvordan kan man skape et attraktivt og spennende supplement til dagens tilbud?

En mulighet?

Vi diskuterte med representantene fra Oppfølningstjenesten muligheten for å tegne et kollektiv hvor ungdommer kan bo ilag i ca. et år, og i felleskap drive en bedrift. Bedriften må ha noen ansvarlige voksne som sørger for kvalitet og kontinuitet, samtidig som ungdommene er uunnværlig i driften.

Ideen om å kombinere bolig med arbeid ble møtt med interesse. De mente at fellesskapet i seg selv har potensial til å være sterkt motiverende og hadde tro på at dette kunne være noe mange ungdommer ville finne spennende. De viste til at det er en utfordring å skape gode rammer rundt hele hverdagen til disse ungdommene. Det er lurt å tenke sammenheng mellom bosituasjon, arbeid og læring, da disse påvirker hverandre i stor grad. Et slikt tilbud finnes pr. idag ikke i Trondheimsregionen.

Motstående side: En ide om å starte et klatrehotell på Ekne.

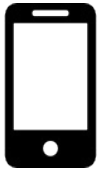

En mulighet?

Vi vurderte ulike bedrifter, som klatreskole, bilverksted, kurscenter, cafe osv, men valgte å fokusere på et overnattingssted. Overnattingssted har mange ulike arbeidsoppgaver, som markedsføring, økonomi, vedlikehold, matlaging, renhold, kundebehandling osv. Disse arbeidsoppgavene kan være relevante oppgaver for mange av de skoleretningene ungdommene kommer fra, og være en fin måte å få praktisk erfaring med noe som kanskje en dag vil bli yrkesvalget. Dessuten var det viktig for oss å tegne en bedrift som innebar kundekontakt, slik at ungdommen kommer i kontakt med mennesker utenfor bedriften og at det skapes mange muligheter for positiv tilbakemelding.

Overnattingssted

Medier og
kommunikasjon

Restaurant-
og matfag

Service og
samferdsel

En mulighet?

Praksiskandidat: I dag finnes det en alternativ vei til fagbrev utenom tradisjonell vgs. Gjennom å jobbe 5 år med relevante arbeidsoppgaver innenfor et fagområde, kan en gå opp til svenneprøve og oppnå fagbrev. Vi ser for oss at ungdommene bor her i kun ett år, men det vil kunne inngå som et av årene i et slikt femårig løp som praksiskandidat. Da må ungdommen gå videre til en annen bedrift, men med et års arbeidserfaring vil det være adskillig lettere å skaffe seg relevant jobb for å fullføre forløpet.

Vi valgte, på bakgrunn av møte med oppfølgingstjenesten, å gå videre med idéen.

Motstående side: Idemyldring, en av våre ideer var å starte en potetforedlingsfabrikk på Frosta, et bo- og arbeidskollektiv for ungdom.

Oppgaven

Å bo, jobbe og lære

Oppgavebeskrivelse

1 av 3 fullfører av ulike årsaker ikke vgs iløpet av 5 år.

Oppfølgingstjenesten jobber for å gi disse ungdomene et tilbud om jobb eller andre kompetansefremmende tiltak. Vi vil undersøke hvordan et bokollektiv knyttet til en bedrift kan være et attraktivt og spennende supplement til dagens tilbud.

Målsetning

Hovedmålsetningen vår er å utforme boliger og en bedrift som svarer på problemstillingen, og gjøre undersøkelser på hvordan arkitektur kan være en faktor i samspillet mellom å bo og jobbe i den valgte konteksten.

Vi ønsker å innhente relevant kunnskap fra spesialister som jobber med denne problematikken innenfor andre fagområder, for å kunne implementere kunnskapen i formsvaret. Vi vil også se på historiske eksempler og andre referanser, for å se på andre måter å bo og jobbe enn det som er "normalen" idag.

Motstående side: Skoleskipet Tordenskiold ligger ved kai i Østre Kanalhavn, 1947. Foto: Digitaltmuseum.no

Profil

Når vi hadde bestemt oss for at vi lage et overnattingssted i Trondheim, ble vi enige om å sikte på et annet segment enn det tradisjonelle hotellet. Vi ser at en voksende gruppe turister søker en mer steds spesifikk og autentisk opplevelse. En motsats til den klassiske polerte hotellopplevelsen, med stor lobby, standardiserte soverom, store konferanserom og velklede hotellanstatter plassert mellom kaféer og butikkjeder. Vi vil lage et overnattingssted med en industriell profil, en plass med mulighet for vannaktiviteter, kajakk i Nidelva, sjørafting på fjorden og badstu i sjøkanten med lukten av tjære i et levende maritimt miljø til glede for turistene og beboerne. Vi tror en røff profil går godt overens med ønsket om å skape et sted hvor ungdommene kan finne rom til å teste ut nye ferdigheter.

Motstående side: Kafe Skuret og P Hotels ved Sentralstasjonen

Sted

Nærhet til kollektivtrafikk og da spesielt togstasjonen var viktig for oss, for å sikre tilgjengelighet for turistene. Derfor startet vi med å utforske området rundt sentralstasjonen. Etter å ha vurdert flere tomter i området, ble vi tiltrukket av Vestre Kanalkai, en blindvei langs nordsiden av kanalen, og særlig tomten i enden som i dag er en parkeringsplass. Langs denne siden av kanalen ligger det lett industri og næringsliv, deriblant mange bedrifter med en maritim profil, rettet mot sjøaktivitet i segmentet industri og friluftsliv.

Tomten har en unik kontakt med vannet, med kanalen mot sør og fjorden i nord. Området er nokså røft, men spennende og vi mener det har et unikt potensial for boliger og overnattingssted, med gode solforhold, vakker utsikt og spennende nærområder. I dag er det ingen boliger langs Vestre Kanalkai, men området har ved flere anledninger blitt nevnt i forsettingsdiskusjonen som går i Trondheim.

Sted

Vi er av den oppfatning at boliger er godt egnet i området og ville vært en berikelse for stedet, men da helst i samspill med næringslivet og ikke som en erstatning. Slik vi vurderer tomten bør det være mulig å lage gode boliger langs kanalen i sameksistens med næringslivet og den lette industrien som er der. Kombinasjonen med nærhet til vannet, togstasjonen, og den lettere industrien, mener vi er et spennende og godt utgangspunkt for å skape en ny bosituasjon. Vi tror på at synergieffekter mellom bolig og næringsliv kan skape interessante brytninger og en anderledes måte å bo, jobbe og lære på.

Motstående side: Vestre Kanalkai med Stillverk 1 sett fra Skansen

